Raport proiect

”Vorbește cu medicul tău!”

Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice (COPAC) a constatat de-a lungul activității sale că există probleme de comunicare între medic și pacient. Din acest motiv, am avut inițiativa de a organiza o serie de traininguri de comunicare adresate studenților la medicină și pacienților. Astfel a apărut proiectul “Vorbește cu medicul tău”, îndreptat atât spre studenții la medicină, viitorii medici, cât și spre reprezentanții asociațiilor de pacienți, care pot la rândul lor împărtăși noile cunoștințe pacienților cu care vin în contact.

Considerăm că pentru a exiata o bună comunicare între medic și pacient trebuie să contribuie ambele părți. Ne-am îndreptat spre studenți pentru că ei sunt viitorul și au

nevoie să conștientizeze importanța comunicării, dar și pentru că în facultățile de medicină se studiază prea puțin sau deloc pe această temă. De regulă, acolo unde se studiază comunicarea, de regulă se studiază un singur semestru și este opțional. Pentru înțelegerea importanței comunicării, dar și pentru creșterea abilităților viitorilor medici ar fi nevoie de mult mai mult atât pe durata facultății, cât și în pregătirea medicală continua pe durata întregii vieți.

Mai întâi proiectul a fost aplicat la Swiamthon în iunie 2018, unde am strâns puțini bani, insuficienți pentru a finanța între proiectul, așa că am reluat demersul de a găsi finanțare. Totuși, extrem de încurajator din punctul nostru de vedere a fost faptul că discuția despre comunicarea medic-pacient a fost foarte interesantă atât din punctul de vedere al înotătorilor, care ne-au susținut cauza, cât și în zona de Social Media. Reacția încurajatoare ne-a confirmat ceea ce am aflat și noi de-a lungul experienței noastre și anume că este foarte important pentru un pacient modul în care comunică cu medicul, modul în care înțelege ce are de făcut în managementul tratamentului pentru o bună vindecare, respectiv management al bolii.

Proiectul a cuprins un training pilot cu studenții la medicină în data de 22 noiembrie 2018, urmat de 2 trainiguri dedicate studenților la medicină (28 aprilie 2019) și unul în Cluj (13 iunie 2019) și 3 traininguri dedicate reprezentanților asociațiilor de pacienți grupate regional la București (11 mai 2019), Cluj (14 iunie 2019) și Târgu Jiu (6 iulie 2019).

În total, au fost pregătiți în comunicare aproximativ 60 de reprezentanți ai asociațiilor de pacienți și 66 studenți.

Traineri au fost: Luminița Vâlcea, specialist comunicare în sănătate, coordonator al proiectelor COPAC în ultimii 10 ani și absolventa unui doctorat pe tema comunicării dintre medic și pacient, Andrei Huțanu, redactor șef al Radio Cluj, pacient si presedinte al Asociației Pacienților cu Afecțiuni Reumatismale Inflamatorii din Transilvania ART și Adelina Vartolomei, specialist cu experiență de peste 8 ani în comunicarea online în sănătate.

Pentru organizarea sesiunile de training cu studenții la medicină, am făcut un parteneriat cu Federația Asociațiilor Studenților la Medicină, care au îmbrățișat din prima ideea proiectului.

Ei au popularizat online înscrierea la traininguri pe canalele specific de informare: baza de emailul și Social media cu target clar pe studenții în anii 4, 5 și 6. S-au înscris studenți care au conștientizat foarte clar necesitatea de comunicare în activitatea lor viitoare cu pacientul și mai ales studenți, care știau deja că vor opta pentru o specialitate medicală (diabet, endocrinologie, pediatrie, etc.) unde contactul cu pacientul este foarte mare.

Nevoia pentru astfel de cursuri/traininguri a fost recunoscută și de studenții participanți, de exemplu la Facultatea de Medicină a UMF Carol Davila din Capitală nu există niciun astfel de curs în programa de 6 ani.

Prima întâlnire din seria “Vorbește cu medicul tău!” a avut loc în 22 noiembrie 2018. Întâlnirea cu cei 20 de studenți la Medicină a avut loc la Institutul Național de Sănătate Publică din București. Cei mai mulți înscriși la training erau în anii 5 sau 6 de facultate. Trainingul a avut trei componente de comunicare, cea mai importantă fiind cea medic-pacient, comunicare cu mass-media și comunicare online.

Au existat multe întrebări țintite despre relația medic pacient, cum se comunică un diagnostic grav, cât de mult ar trebui să se implice un medic, cât de empatic să fie, cum să nu dea speranțe false, etc. Totodată, interesul lor este țintit și spre modalitățile de promovare în mass media, despre cum se pot proteja în situațiile de criză, cum pot folosi mediul online.

Reacția participanților a fost peste așteptări, aceștia spunând că sunt extrem de preocupați de cum pot comunica cu pacienții. Nevoia de training pe această zonă este extrem de mare. Trainingul a fost extrem de interactiv, participanții punând întrebări țintite.

Cea de-a doua întâlnire a avut loc pe 18 aprilie 2019. 20 de studenți la medicină, dar și 5 studenți la Științe politice au participat la trainingul desfășurat la Spitalul Universitar de Urgență București. Cei mai mulți dintre studenți erau anul IV la facultate și au fost extrem de interesați de cum pot comunica mai bine cu pacienții și cum îi pot aborda pentru a afla toate informațiile de care au nevoie de la aceștia. Există această preocupare în rândul studenților privind modul de a comunica cu pacientul și au subliniat că este mare nevoie de astfel de trainiguri. Și la această rundă au fost tot trei componente ale trainingului: comunicarea medic-pacient, comunicarea cu mas-media și comunicarea online.

Trainingurile dedicate reprezentanților asociații de pacienți au fost făcute public online, orice doritor, reprezentant al unei asociații de pacienți putând participa.

Prima întâlnire reprezentanții ai asociațiilor de pacienți. Aceasta s-a desfășurat pe 11 mai la sediul COPAC. Pentru participarea la training a fost transmisă și invitație pe mail la asociațiile existente și a fost lansată și înscriere online pentru toți doritorii, popularizată pe pagina de FB a COPAC.

Au participat reprezentanți ai asociațiilor de pacienți cu boli rare, scleroză multiplă, transplant, malformații cardiace, etc.

Avem deja un exemplu, pe care vrem să îl menționăm de participant la acest training. Adnana Cojocariu, de la Asociatia Rebeca. Faith. Love, pe care nu o cunoașteam, a venit la training pentru a învăța ce are de făcut în lupta pe care o are de dus pentru a obține tratament pentru fetița ei, care suferă de boala Batten. De atunci a aplicat ce a învățat la training și a organizat de 9 iunie Ziua Bolii Batten, a vorbit cu presa și au fost multe materiale despre necesitatea tratamentului pentru copii care suferă de boala Batten.

Cei mai mulți dintre ei pacienți cronici, ceea ce înseamnă că au nevoie de o relație permanentă până la sfârșitul vieții cu medicul curant, au mărturisit că uneori întâmpină probleme la capitolul comunicare și că se mai întâmplă să plece din cabinet fără să înțeleagă mare lucru. Și pacienții au subliniat că este mare nevoie de astfel de traininguri pentru a putea fi mai bineînțeleși de medic și astfel să devină mai complianți la tratament. De asemenea, în discuția privind comunicarea cu mass-media le-au fost prezentate unele metode de a reuși să atragă atenția presei asupra activității asociațiilor lor. De asemenea, au aflat cum trebuie redactat un comunicat de presă, cum să alegi momentul să organizezi un eveniment și ce să faci pentru a construi o relație cu jurnaliștii care acoperă domeniul Sănătății.

Următoarele întâlniri cu studenții la medicină și reprezentanți ai asociațiilor de pacienți s-au desfășurat în perioada 13-14 iunie 2019 la Cluj – Napoca. Și aici interesul studenților la Medicină a fost extrem de ridicat pe aceste teme. Întrebările lor au vizat modalitatea de luare a deciziilor în relația medic-pacient, mulți spunând că pacienții doresc ca medicul să își asume luarea unei decizii și să nu se impllice și să își ia responsabilitatea.

Poziția reprezentanților pacienților a fost că ei acum sunt norocoși pentru că medici curanți cu care au dezvoltat o relație și pot comunica deschis. Însă, mai dificil a fost până la diagnosticare, până atunci experimentând interacțiunea cu mai mulți medici. Unele dintre mesajele, pe care la final le-au scris pacienții si reprezentanții asociațiilor au fost importanța de a lua notițe în vederea întâlnirii cu medicul și punerea de întrebări.

Ultimul training dedicat comunicării destinat reprezentanților asociațiilor de pacienți a avut loc la Târgu Jiu pe 6 iulie. Trainingul a fost organizat la Centrul Christian pentru persoanele cu dizabilități.

Dintre lucrurile trecute de participanți pe biletele la sfârșitul fiecărui training, menționăm importanța de a pune întrebări, lista cu probleme, nu există întrebări proaste, trebuie menținută o relație cu jurnaliștii, cine, ce, cum, unde, când, de ce (întrebările la care trebuie să răspundă un comunicat de presă).

În prezent, suntem în procesul realizării unui clip video despre importanța comunicării, după finalizarea căruia vom organiza o campanie de informare pe tema comunicării medic-pacient.

Ca și concluzii a acestei serii de traininguri:

- studenții au mare nevoie de pregătire pe comunicare cu pacientul în special;
- reprezentanții asociațiilor de pacienți au nevoie de training pentru dezvoltarea capacităților lor atât de comunicare, cât și pentru organizarea sistemului sanitar, a circuitului pacientului, a modalităților de autorizare a medicamentului, cum ajung tratamentelor noi la pacient, etc.

Din aceste motive, am decis să organizăm un alt proiect de traininguri dedicat reprezentanților asociațiilor de pacienți despre organizarea sistemului de sănătate.

Partenerii proiectului sunt: GSK, BMS, Novartis, ARPIM.